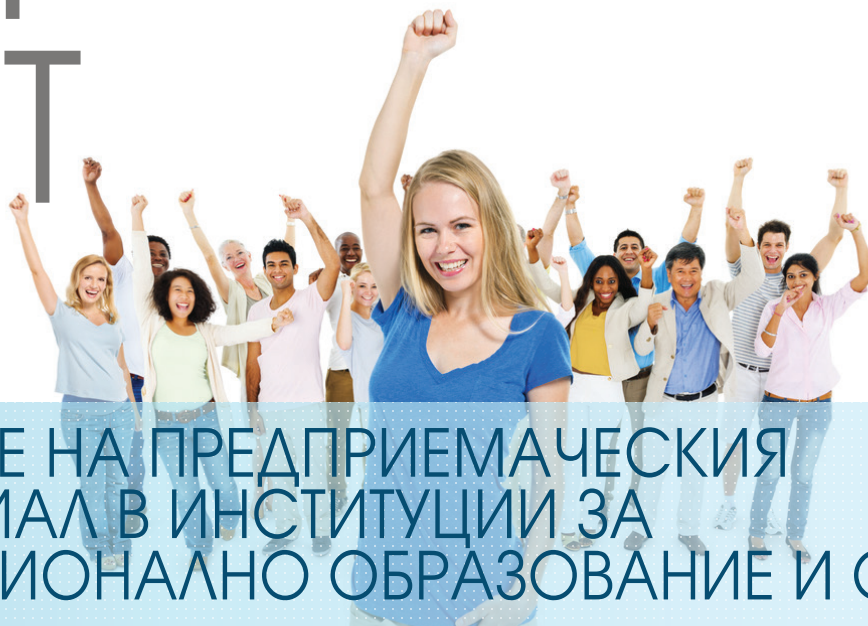

РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ
ПОТЕНЦИАЛ В ИНСТИТУЦИИ ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

РЪКОВОДСТВО ЗА ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

Проект № 2013-1-BG-LEO05-0876 Август 2015

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява вижданията единствено на авторите и Комисията не носи отговорност за каквато и да било евентуална употреба на съдържащата се в нея информация.

Проект № 2013-1-BG-LEO05-0876

Август 2015

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява вижданията единствено на авторите и Комисията не носи отговорност за каквато и да било евентуална употреба на съдържащата се в нея информация.

РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ
ПОТЕНЦИАЛ В ИНСТИТУЦИИ ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

РЪКОВОДСТВО

ЗА ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

GEP VET

Автори и Редактори:

Анелия Димитрова
Олга Минева
Франциско Роша
Тиаго Маркес
Забине Вийман

Съавтори:

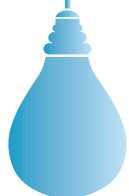
Юлия Буше
Павол Костан
Марио Манни
Светлан Станоев
Любов Попова
Василка Хараланова

РЪКОВОДСТВО ЗА ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

Съдържание

Съдържание	6
I. За Проекта	7
1. Въведение	8
2. Цели на Проекта и Целеви Групи	9
3. Резултати от Проекта	10
4. Международно партньорство	11
II. Нашият Подход	15
III. Онлайн Инструментариумът - Вашето Учебно Ръководство	
по Предприемачество	19
IV. Препоръки за Практиката	27
V. LEVEL5 - Проверка на Напредъка Ви от Обучението	31
VI. Бъдещето на инструментариума	37

OVERVIEW

ЗА ПРОЕКТА

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Значението на предприемачеството за икономическия растеж, заетостта и социалното взаимодействие е признато в цяла Европа и представено в множество стратегически документи от последното десетилетие. Както е представено в най-новия план за действие на Европейската комисия „Предприемачество 2020 г.“, предприемаческите умения са едни от най-важните широкоприложими умения на 21-ви век, които подпомагат растежа и създаването на бизнеса. Затова „инвестициите в предприемаческото образование са едни от инвестициите с най-висока възвращаемост, които Европа може да направи“.

Предприемачеството е тема от нарастващо значение във всички държави-членки на Европейския съюз. Въпреки факта, че повечето от тях са разработили различни предприемачески програми, темата все още рядко е част от програми за професионално образование и обучение (ПОО) или курсове за пазара на труда. Затова може да се каже, че предприемачеството е слабо засегнато в учебната програма на системата за ПОО в Европейския съюз.

GER VET („Grow Entrepreneurship Potential in VET Institutions“ или на български „Развитие на предприемаческия потенциал в институции за професионално образование и обучение“) е проект, финансиран от Европейската комисия по ПРОГРАМА „УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“,

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ – Трансфер на иновации. Той е създаден точно с цел да се обърне внимание на въпроса за насърчаването на обучението по предприемачество сред младите хора, участващи в ПОО и допринасяне към някои европейски инициативи като Бизнес форума за ПОО и Секторните Алианси на Уменията.

В този смисъл основната цел на проекта GER VET е да се повиши предприемаческата култура сред обучители и обучаеми в институциите за ПОО и курсовете за повишаване на капацитета на търсещите работа на пазара на труда. Проектът цели да допринесе за развитието на предприемаческа нагласа и поведение сред възрастните, участващи в обучения, предлагани от ПОО институции и бюрата по труда, чрез адаптиране и трансфер на обучителен курс и ръководство разработени в европейския проект RECAE („Повишаване на предприемаческата култура в образованието за възрастни“).

Проектът GER VET е насочен към повишаване на предприемаческата култура сред обучаващите се в институции за професионално образование и обучение и в бюрата по труда, включително онези, които идват от групи в неравностойно социално-икономическо положение.

Екипът по проекта е разработил онлайн инструментариум, поместен на сайта на проекта, до който имат достъп обучители по ПОО,

обучители на възрастни, вътрешнофирмени треньори и всички заинтересовани страни, които биха искали да включат в учебните си програми теми за предприемачеството.

След разработката, това ръководство има за цел да представи и разпространи онлайн инструментариума, който е наличен на английски, словашки, български и немски език.

2. ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА И ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Проектът GEP VET има специфичната цел да пренесе образователните и обучителни продукти на PECAE в нови страни – България, Словакия и Германия, където предприемачеството е приоритет в политическата и икономическа програма за развитие, а също и в нов образователен контекст – в официалните институции за ПОО, както и неофициалните обучения за успешно включване на търсещите работа на пазара на труда и фирмени обучения.

Съдържанието на предприемаческото обучение от PECAE ще бъде интегрирано в обучителната методология на български, словашки и немски **обучители по ПОО**, като така ще им даде възможност да подпомогнат разпространението на предприемаческа нагласа сред учащите, включително онези, които идват от групи в неравностойно социално-икономическо положение.

Консорциумът, ръководен от КАТРО България,

включва опитни обучители с допълнителни експертни познания в ПОО и обучения по ключови компетенции, вкл. предприемачество, което гарантира успешното реализиране на проекта.

Проектът GEP VET има за цел да повиши предприемаческата култура **сред обучаващите се в институции за професионално образование и обучение и курсовете в бюрата по труда**, включително такива, които идват от групи в неравностойно социално-икономическо положение. По-конкретно проектът има следните цели:

- Пренасяне на образователните и обучителни продукти на проекта PECAE в нови държави (България, Словакия и Германия), включително разработените курс на обучение и ръководство;
- По-нататъшно развитие на предприемаческите компетенции от PECAE и разработка на актуално учебно

- съдържание за 17-те най-значими компетенции (подбрани и класирани чрез онлайн проучване в 4-те държави участнички)
- Разработване на програма за обучение на учителите за избраните 17 модула и провеждане на обучение на учителите на европейско и национално ниво;
- Разработване на онлайн инструментариум, интегриращ всички модули на обучение, който да подпомогне учителите при включването на учебното съдържание в курсовете им;

- Пилотиране на модулите на обучение във всяка страна и събиране на обратна връзка, за да се усъвършенстват и финализират модулите на обучение;

Що се отнася до целевите групи на проекта, проектът GEP VET ще се съсредоточи върху обучители в ПООи бюрата по труда, както и върху обучаемите в курсовете към ПОО и бюрата по труда. Проектът има за цел да насърчи проактивността, креативността, поемането на инициатива, посрещането на риска и оценката и реализацията на бизнес идеите.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОЕКТА

Въз основа на адаптиране и разширяване на основните продукти от PECAE – ръководството и курса по програмата „Грюндвиг“, GEP VET е разработил следните най-важни продукти:

- Актуална компетентностна рамка за 17-те най-значими предприемачески компетенции в четирите партньорски държави – България, Германия, Словакия и Португалия;
- Методология за обучение на обучители, която включва две сесии, предвидени да бъдат осъществени на живо на европейско и национално ниво и непрекъснато подпомагане на учителите по ПОО в обучителната им практика;
- Онлайн инструментариум от 17 модула на обучение съгласно подбраните предприемачески компетенции, който

свободно може да се съчетае от учителите в ПОО с курсовете им на обучение според конкретните нужди на обучавашите се;

- Ръководство, описващо методологията и употребата на инструментариума;
- Подкасти /Аудио записи/ с успели предприемачи, служещи като модели за подражание, които се представят на финалната конференция;
- Методология за оценяване на развитието на специфичните компетенции на участващите обучители въз основа на подхода LEVEL5;
- Интернет платформа, предлагаща достъп до горепосочените продукти.

Проектът е стартирал през октомври 2013 г. и трябва да приключи през септември 2015 г.

4. МЕЖДУНАРОДНО ПАРТНЬОРСТВО

По отношение на международното партньорство по проекта, консорциумът се ръководи от КАТРО България и включва опитни обучители с допълнителни експертни познания по ПОО и обучения по ключови компетенции, включително предприемачеството, което гарантира успешната реализация на проекта.

Партньорството по проекта се състои от консорциума КАТРО България ЕООД, Sociedade Portuguesa de Inovação (SPI), die Berater Slovensko, s.r.o., Bildung und Projekt Netzwerk GmbH (BUPNET), фондация „Бизнес институт“ и Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (БГЦПО). По-долу е дадено подробно описание на всеки партньор:

КАТРО БЪЛГАРИЯ - РЪКОВОДИТЕЛ НА ПРОЕКТА

КАТРО България е част от водещата австрийска консултантска компания за управление на човешките ресурси – CATRO Personalberatung. Благодарение на партньорите си – консултантската фирма за учене, образование и обучение през целия живот dieBerater® и за пазарни проучвания MAKAM Research, КАТРО има възможност да черпи от познанията на специалисти с международен опит и да предлага на клиентите си авангардно ноу-хау във всички

области, свързани с управлението и развитието на човешките ресурси.

Четирите основни области на организацията в България са:

- Търсене и подбор на висококвалифицирани специалисти и кадри в различни сектори на икономиката;
- Обучение и развитие на потенциала на служителите чрез разнообразни методи – обучения, уъркшопи, коучинг и др.
- Организационно консултиране за оптимизиране на процесите в областта на човешките ресурси, подобряване качеството на работа и повишаване на мотивацията и ангажираността на служителите;
- Консултиране по европейски проекти, вкл. проучване, подготовка и реализация на проекти, финансирани от ЕС в различни сфери: образование и обучение, предприемачество и иновации, конкурентоспособност и др.

SPI – SOCIEDADE PORTUGUESA DE INOVAÇÃO, ПОРТУГАЛИЯ

SPI е компания, ориентирана към управление на знанията, с мисия да управлява проекти, които насърчават иновациите и промотират международното сътрудничество. SPI предлага услуги в областта на обучението, консултирането и научноизследователската и развойна дейност. SPI има постоянен персонал от близо 65 консултанти в 7 офиса по целия свят.

SPI е акредитирана от Генерална дирекция по заетостта с признат капацитет за провеждане на набор от учебни дейности. SPI има опит в използването на различни методологии на обучение за различни целеви групи и прилага иновативни педагогически подходи, включително електронно/онлайн обучение. SPI има опит в разработката на учебни планове, идентифицирането/подбор на ресурси за обучение, разработката на дидактически материали, надзора и оценката на курсове на обучение, разпространяване на проектните резултати, популяризиране и т.н.

Като участник в съфинансирани от общността проекти, SPI постига отлични резултати с признато качество и разработва курсове за онлайн обучение по различни национални и международни проекти.

DIE BERATER SLOVENSKO, СЛОВЕНИЯ

Die Berater е обучаваща и консултантска компания от 10 души в Братислава и около 350 служители в международната група, с повече от 70 учебни центъра в Европа. Die Berater Словакия предлага широка гама от възможности за фирмено консултиране. Компанията консултира мениджъри и служители на компании и специализира в обучения в областта на социалните умения, езикови и IT обучения. Услугите на Die Berater Словакия са насочени към частни физически лица, национални и международни дружества и организации от всички сектори и с всякаква големина, публичния сектор, министерствата, Европейската комисия и цялата образователна система. Компанията работи върху образователни проекти и с международни партньори.

BUPNET - BILDUNG UND PROJEKT NETZWERK, ГЕРМАНИЯ

BUPNET, основана през 1985 г., е акредитиран доставчик на обучения за възрастни от TÜV CERT по стандарта за качество UNI EN ISO 9001:2000. Мисията на BUPNET е повишаването на иновациите в образованието и обучението. BUPNET проведе успешно няколко курса на обучение в различни сектори (управление на

отпадъците, възобновяема енергия, социални грижи и здравеопазване, туризъм, икономика, ИКТ, приобщаване, комуникация и др.) в рамките както на европейски, така и на национално финансирани проекти.

През 2001 г. BUPNET разработва свое собствено многоезично електронно обучение и платформа за сътрудничество, която е неразделна част от награден проект за околна среда по програмата LIFE и различни други европейски и национални проекти. BUPNET има значителен опит в (координирането на) европейски проекти на тема образование, обучение и електронно/онлайн обучение и има обосновани знания за силните и слабите страни, възможностите и ограниченията на „новите начини на учене“ – особено що се отнася до необходимите специфични дидактики на смесеното обучение.

БИЗНЕС ИНСТИТУТ, БЪЛГАРИЯ

Бизнес институтът е катализатор за развиване на бизнес умения. Бизнес институтът осигурява учебни решения, разработва и прилага методологии и инструменти в областта на корпоративното управление, предприемачеството и иновациите.

Бизнес институтът е представител на Cisco Entrepreneur институт за България. Той прилага и локализира за българския пазар методологии на Stanford University, Cornell University, Harvard

University, INSEAD , Business Model Generation и д.р.

Екипът на Бизнес института се състои от опитни практики – бивши и настоящи мениджъри, предприемачи и експерти – всички с широк практически опит.

ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „БЪЛГАРО-GERMANСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“ – БГЦПО, БЪЛГАРИЯ

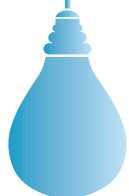
БГЦПО е учредено през 2011 г. То наследява добрите традиции на три успешни българо-германски проекта за професионално обучение на възрастни (1992г.-2010г.), в рамките на които са построени и започнали да функционират пет българо-германски центъра за професионално обучение – в Пазарджик, Плевен, Стара Загора, Смолян и Царево – които имат значителен принос за развитието на професионалното обучение за възрастни в България.

Основните дейности на БГЦПО включват: осигуряване на професионално обучение за безработни и работещи над 16-годишна възраст с получаване степен на професионална квалификация или квалификация по част от професия, обучение по ключовите компетенции и професионално ръководство. Провеждат се обучения за подобряване на методологическата квалификация на учителите на възрастни, включително тези в предприятията. В рамките на

редица проекти се тестват иновативни практики в сферата на професионалното обучение с оглед по-нататъшното им прилагане в системата на образованието за възрастни. ДП „БГЦПО“ е лицензирано от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) да предоставя обучение по 74 професии.

ДП „БГЦПО“ предлага висококачествено обучение, ориентирано към съвременните европейски модели и най-добри практики. Обучението се провежда от висококвалифицирани преподаватели с отлична професионална и методологична компетентност и в различни форми.

OVER
VIEW

НАШИЯТ ПОДХОД

РАЗРАБОТВАНЕ НА РАМКА ОТ 17 ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ КОМПЕТЕНЦИИ
РАЗРАБОТВАНЕ НА 17 МОДУЛА ЗА ОБУЧЕНИЕ, КАЧЕНИ В ОНЛАЙН
ИНСТРУМЕНТАРИУМА

СЕМИНАР ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ОБУЧИТЕЛИ НА ЕВРОПЕЙСКО
НИВО (10 ОБУЧИТЕЛИ)

БЪЛГАРИЯ, ГЕРМАНИЯ, ПОРТУГАЛИЯ И СЛОВАКИЯ

СЕМИНАРИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ОБУЧИТЕЛИ НА НАЦИОНАЛНО
НИВО (80 ОБУЧИТЕЛИ)

БЪЛГАРИЯ, ГЕРМАНИЯ И СЛОВАКИЯ

ТЕСТВАНЕ НА МОДУЛИТЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ С ОБУЧАВАЩИ
(ОКОЛО 120)

БЪЛГАРИЯ, ГЕРМАНИЯ И СЛОВАКИЯ

Подходът на GEP VET е насочен на първо място и предивсичко към обучителите (по професионално образование и обучение, обучители на възрастни, обучители от бюрата по труда, вътрешнофирмени обучители), които следва да бъдат инициатори на предприемаческата нагласа, дух и култура в областите, в които са въввлечени. Чрез проекта те могат да извлекат и полза от разширяването на своя опит в обучението, особено в областта на предприемачеството.

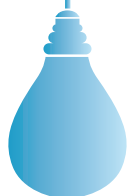
Крайните бенефициенти са – обучаеми/учащи в различните сфери на обучение (професионално образование и обучение, обучение за възрастни, към бюрата по труда, фирмено обучение), които от друга страна ще извлекат полза от онлайн инструментариума, като подобрят своята креативност и гъвкавост, умения за решаване на проблеми и поемане на риск, възможности за оценка на бизнес идеи и планиране на бизнес модели.

Тъй като е със свободен достъп за обучители и обучаеми в партньорските страни по проекта и извън тях, [Онлайн Инструментариумът на GEP VET](#) с ценни модули за обучение по предприемачество има за цел да достигне голям брой обучители и обучаеми в цяла Европа, като насърчаването на предприемаческата нагласа и отношение е сред дългосрочните цели на проекта. По-нататъшното разпространяване и използване на модулите за обучение в онлайн инструментариума е от решаващо значение.

С прочитането на това ръководство Вие ставате част от голямото европейско семейство от обучители и обучаеми на GEP VET, мотивирани да направят крачка напред към изучаването на света на предприемачеството!

GET
VET

ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

ВАШЕТО УЧЕБНО РЪКОВОДСТВО ПО
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Онлайн Инструментариумът на GEP VET е основният продукт на нашия GEP VET проект.

Може да го откриете онлайн на следния линк www.toolbox.gepvvet.eu

Онлайн Инструментариумът на GEP VET е синоним на нов вид обучение – интерактивно

и адаптирано към конкретните нужди на обучаемите. Тази модерна платформа има за цел да помогне на обучителите по ПОО, обучителите на възрастни и в корпоративния сектор в цяла Европа при избора на най-подходящите теми и материали за предприемачеството въз основа на анализ на нуждите на всяка специфична целева група.

За най-добро използване на **Онлайн Инструментариума на GEP VET** трябва просто да следвате стъпките.

Само хвърлете един поглед на следващите страници, за да научите повече подробности за всяка от тези стъпки.

СТЪПКА 1: СЪЗДАЙТЕ ГРУПА

Това е изключително важна стъпка, за да поканите Вашата целева група да попълни въпросника и да определи своите специфични нужди и начално ниво на знания, умения и нагласи, свързани с предприемачеството.

Можете да създадете различни групи, да добавите участници в тях, които автоматично ще получат покана за попълване на онлайн проучване. Във Вашата група можете също така да следите напредъка на всяко проучване и да изпращате

индивидуални напомняния на участниците, които още не са дали своите отговори.

Именно в групата можете да видите обобщените резултати от проучването или резултатите, които Вие сте прогнозирали като обучител. Освен това групите са чудесен начин да проследявате целия архив на обучението и да разполагате с контактите на обучаемите си събрани на едно място.

View Group

TTT demo

ACTION ▾

- Add New Trainee
- View Trainer Results
- View Group Results

Trainee Name	Email	Completed Survey	Date Added
Magi		No	2015/03/26
O		No	2015/03/26

Trainee Name Email Completed Survey Date Added

СТЪПКА 2: ПОПЪЛНЕТЕ ПРОУЧВАНЕТО

Това е най-съществената част от инструментариума!

Нашето специално разработено проучване се основава на алгоритъм, съчетаващ всички представени теми и свързаните с тях предприемачески компетенции в GEP VET и тестващ нуждите от обучение на всеки един от Вашите обучаеми. Най-накрая получавате истинска оценка на нуждите от обучение на обучаемите. Въз основа на това можете лесно да изберете най-подходящите учебителни материали, които да включите в обучението си.

Резултатите от въпросника ще Ви предоставят

един лесен за четене общ преглед на компетенциите, които се нуждаят по-силно от развиване, както и препоръка за подходящите модули за обучение.

Имате 2 възможности за проучването:

- Да поканите своите участници/обучаеми да попълнят проучването и да ги оставите да се оценят чрез различните предприемачески компетенции. Това е най-добрият и препоръчителен сценарий, тъй като участниците имат възможността да изразят собственото си мнение.
- Ако обучаемите имат ограничен достъп

The screenshot displays a survey interface with a blue sidebar on the left containing navigation links: WELCOME, SURVEY (selected), RESOURCES, GROUPS, TRAINERS, and YOUR PROFILE. The main content area shows a progress bar at 16% COMPLETE. Below the progress bar, there are two survey questions, each with five radio button options:

Most of my mistakes are really because someone else did something to me.

- ☐ Strongly disagree
- ☐ Disagree
- ☐ Neutral
- ☒ Agree
- ☐ Strongly agree

It is easy for me to make a clear definition of the problem I'm facing.

- ☐ Never
- ☐ Rarely
- ☐ Sometimes
- ☒ Often
- ☐ Very often

At the bottom, there are two buttons: BACK and CONTINUE.

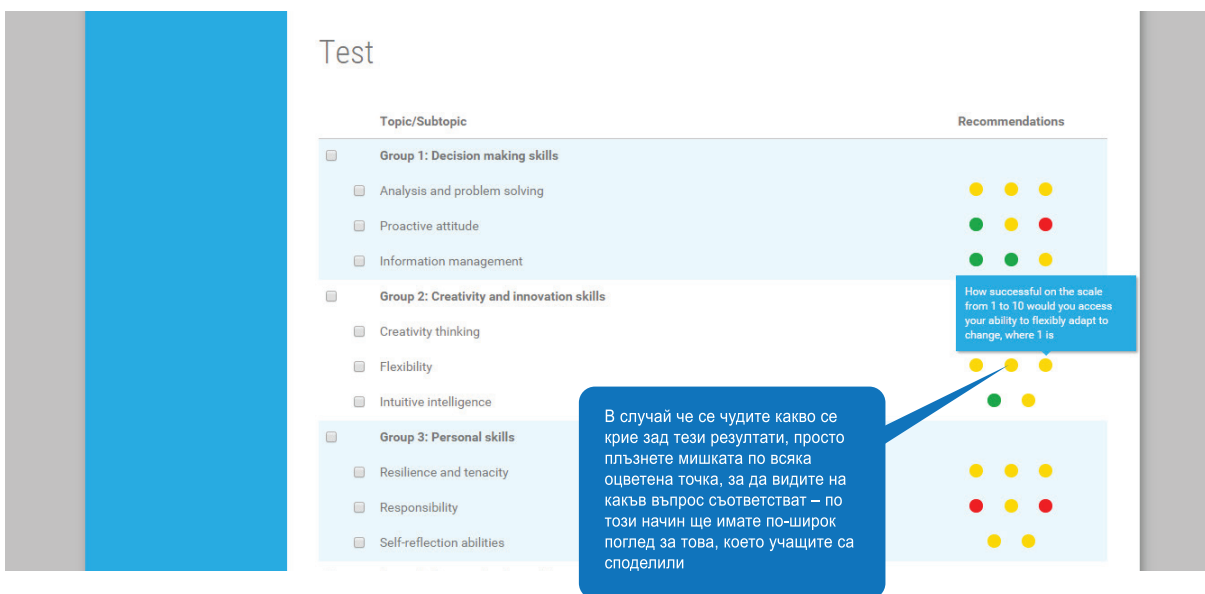
или нямат достъп до компютър и интернет и смятате, че сте запознати с техните профили и интереси много добре, можете да попълните проучването сами, като изразите своето мнение за техните потребности.

Страницата на проучването е много удобна за потребителите и лесна за използване. Въпросите са затворени, което прави целия процес на отговаряне по-лесен и бърз. А най-горе на екрана има и малка лента за напредъка, която Ви напомня за броя оставащи въпроси, така че никой да не се откаже точно преди края на проучването.

Ето и най-важната част – след попълване на проучването (от Вас или от тези, които обучавате) имате резултатите от оценката на нуждите

на обучавашите се, изцяло обобщени в сбит и практичен начин. Благодарение на анализа, проведен от нашия онлайн инструментариум GER VET, Вие получавате предварителна препоръка за обучението, изобразена с известната метафора „светофар“. Ако например видите зелена „светлина“ за определена тема, това означава, че обучаемите смятат, че тя им е добре позната и не се нуждаят от допълнително задълбочено запознаване с материала. Ако „светлината“ е червена, е препоръчително да включите темата в обучението!

Въпреки това изборът кои теми да включите е изцяло Ваш – например бихте могли да включите някои много важни теми, дори ако групата заявява, че има достатъчно познания по тях.

От дясната си страна ще видите три светофара за всяка една от подтемите за обучение (за повече информация вижте страницата за Ресурси). Накрая само трябва да поставите отметка в квадратчетата с темите за обучение, които сте избрали с помощта на експертния съвет на Вашия помощник в обучението – онлайн инструментариума на GEP VET!

Хубавото на това средство е, че получавате подробен и лесен за четене преглед и сте само на едно кликане от създаването на перфектната обучителна програма, направена според нуждите на учащите!

STEP 3: ИЗБЕРЕТЕ РЕСУРСИТЕ

На база на резултатите от проучването просто остава да изтеглите материалите за обучение, следвайки препоръките от проучването, като същевременно можете сами да изберете допълнителни материали от раздел „Ресурси“. Инструментариумът се състои от специален подбор от съответни теми и материали по предприемачество.

Програмата за предприемачество на GEP VET е разделена на 6 главни групи от теми със съответни подтеми за всяка от тях.

По-долу ще видите преглед на всички теми и подтеми, разработени от международния екип на GEP VET относно предприемаческите умения и компетенции. Всички те са достъпни за сваляне в нашия ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ напълно безплатно. Просто трябва да изберете темите, от които се нуждаете, въз основа на резултатите от проучването или въз основа на Вашето решение и предишни знания за нуждите на групата. След това сте на един клик разстояние от Вашия пълен набор от материали за обучение – програма на учителя, помощни материали, презентации. Трябва само да влезете в www.toolbox.gepvet.eu!

Група 1: Умения за вземане на решения

- Анализ и решаване на проблеми
- Проактивно отношение
- Управление на информацията

Група 2: Умения за креативност и иновативност

- Креативно мислене
- Гъвкавост
- Интуитивна интелигентност

Група 3: Личностни умения

- Устойчивост и упоритост
- Отговорност
- Възможности за самоанализ

Група 4: Комуникационни и междуличностни умения

- Отстояване
- Активно слушане
- Работа в екип

Група 5: Основни умения за разбиране на бизнеса

- Оценка на бизнес идея
- Основи на маркетинга
- Бизнес модел

Група 6: Умения за поемане на риск и идентифициране на възможности

- Търсене и идентифициране на възможности
- Анализ на риска и толериране на риска

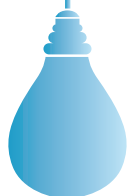
СКРИТИТЕ ПОЛЗИ – МРЕЖАТА НА ОБУЧИТЕЛИТЕ

Нашият ОНЛАЙН ИНСТРУМЕНТАРИУМ също така Ви предлага чудесна възможност да се свързвате с всички преподаватели от цяла Европа, които използват **Онлайн Инструментариума на GEP VET** и да обменят опит с тях!

Ако искате да научите повече за нашия подход и методология за определяне на най-значимите теми по предприемачество за ПОО и корпоративния сектор и за разработване на инструментариума, Ви каним да погледнете нашия сайт:
www.gepvvet.eu

OVERVIEW

ПРЕПОРЪКИ ОТ ПРАКТИКАТА

След пускането на пилотна версия и финализиране на онлайн инструментариума в България, Германия и Словакия, той вече е готов за използване от всички заинтересовани обучители по ПОО, обучителите на възрастни и обучители към бюрата по труда в цяла Европа, които желаят да насърчат предприемаческото мислене и действие сред своите обучаеми.

Екипът на GEP VET събра редица препоръки, които бяха получени от пилотната фаза в България, Германия и Словакия, които помагат на обучителите да приложат инструментариума на GEP VET успешно и ефективно.

ВРЕМЕ И РЕСУРСИ

Натискът на времето и допълнителното натоварване винаги са били проблем, особено за обучителите. Как да се справите с недостига на време и ресурси?

- Отделете време за попълване на въпросника за определяне на входящото ниво на знания, умения и нагласи на обучаемите. Това ще Ви помогне да спестите време при определянето и избора на най-подходящите модули, дейности и упражнения, които отговарят на потребностите на обучаемите. Също така е добра идея да проверите и необходимостта от промяна/адаптиране на съдържанието според потребностите на обучаемите;
- Управлявайте гъвкаво уроците си според времето, с което разполагате, като определите приоритетите си и се фокусирате върху главните цели.
- Инструментариумът е и чудесна възможност

за Вас като обучител да навлезете по-дълбоко в избраната тема и да се развивате. Не се колебайте да добавяте нови упражнения, симулации, казуси и др. Спокойно можете да го направите и да го споделите с други обучители чрез платформата на GEP VET.

КОМУНИКАЦИЯ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ

Когато прилагате в курсовете си материали, инструменти и упражнения от инструментариума на GEP VET, чието съдържание обикновено не е свързано с предприемачеството, може да срещнете скептицизъм, културна опозиция и липса на интерес както от колегите си, така и от обучаемите. Как да комуникирате правилно и да популяризирате инструментариума на GEP VET?

- Представете и обсъдете идеята за GEP VET с колегите си, като им покажете, че ресурсите са пълни с ценни теми и материали, които са готови за употреба и са безплатни. Това може да доведе до интересен обмен, от който могат да се развият нови идеи за това как да се насърчи предприемаческото мислене и действие;
- Би било добра идея да направите използването на инструментариума прозрачно за Вашите обучаеми: обяснете ясно целите и добавената стойност на всички дейности и те ще разберат добавената стойност на модулите, като им дадете възможност да променят отношението и нагласата си;
- В контекста на фирмените обучения ще бъде полезно да се фокусирате върху предприемачеството или подобряване на възможностите на служителите да действат

по-проактивно, да мислят по-гъвкаво и извън общоприетите шаблони, да поемат отговорни рискове и да намират креативни решения – всичко това са умения, които носят добавена стойност за всяка компания в днешната динамична бизнес среда;

- Друга възможност да популяризирате инструментариума на GEP VET, неговите ресурси и начините за подпомагане на предприемачеството в корпоративен контекст е да изтъкнете тяхната полза в сферата на управлението на проекти, което все още е подценявана тема в бизнес средата;
- В областта на професионалното образование и обучение е препоръчително да общувате с учителите за това как идеята на GEP VET за насърчаване на предприемаческия дух и мислене може да помогне за повишаване на мотивацията и стремежа за лично и професионално развитие сред обучаващите се по ПОО и продължително безработните лица;
- Отново в областта на професионалното образование и обучение ще бъде полезно да обясните на обучаемите, че ако са креативни и иновативни, проактивни и отговорни, ще имат повече шансове да променят живота си в положителна посока и да намерят нови и по-добри възможности за работа.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Целта на инструментариума на GEP VET е да насърчи предприемаческия дух сред учащите като крайни бенефициенти на проекта. Как на практика да включите в обученията

си дейностите или темите, свързани с предприемачеството и самоинициативата?

- Поканете обучаемите да попълнят предварителната оценка, тъй като резултатите могат да се използват в структурирана дискусия за обратна връзка като въведение в обучението, в която да се обясни защо са избрани конкретните теми и упражнения;
- Прегледайте всички модули по време на подготовката си, а не само тези, които предпочитате (или сте избрали в резултат на проучването), защото ако някои конкретни учебни дейности не са подходящи за обучаемите, все още има добри шансове да намерите някоя по-добра активност в различните модули, въпреки че те се препоръчват за други теми.
- Можете да използвате отделни части от модулите за обучение, като ги съчетаете и адаптирате към Вашия подход за обучение, към учебния контекст и нуждите на Вашата група (ако е възможно, дори можете да позволите на обучаващите се групи да ви помогнат да изберете най-подходящите упражнения, ако те са в подкрепа на основните цели на сесията, като по този начин създадете отворена учебна среда);
- Дейностите, които осъществявате, винаги трябва да са свързани с действителността на обучаемите; (напр. попълване на бизнес модела „Платно“ с продължително безработни лица може да не е добър избор за отправна точка – вместо това трябва да се изберат по-лесни за разбиране теми и упражнения)
- Опитайте се да оценявате не само

положителните, но и отрицателните аспекти/ въздействие върху учащите при прилагането на модул (напр. обмислете прилагането на модул „Анализ на риска и толериране на риска“ за тези, които създават нови фирми. Много често чудесни идеи нямаше да бъдат реализирани, ако бяха преминали през формална и методическа оценка на риска.

- Някои от предприемаческите умения и компетенции изискват повече време, за да се развият, от други, затова трябва да знаете, че обучението и ученето са дългосрочни процеси, чиито резултати може да не са видими веднага след първия модул на обучение.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ НА ОБУЧИТЕЛИТЕ

Какви предварителни знания като учител/ учител трябва да имате? Кой са най-добрите начини да споделите информация и да подобрите уменията и знанията си по въпроса? Ето някои добри съвети.

- Тъй като някои дейности и методи изискват опитен учител, трябва да започнете първо с по-прости дейности, особено ако сега навлизате в темата;
- Ако е възможно или необходимо (може да нямате познания в тази област), може да поканите специалист, който да говори по определена тема, тъй като това ще бъде помощ и добавена стойност за сесията;
- Всички модули, материали и упражнения са напълно подготвени и придружени от

ръководство на фасилитатора, инструкции, презентации и теория, така че просто трябва да ги разгледате и евентуално леко да ги промените / адаптирате, за да ги използвате в курсовете си.

ПРЕХВЪРЛЯНЕ И ПЕРСПЕКТИВИ

По време на пилотната фаза партньорите на GER VET тестваха онлайн инструментариума главно с учителите по ПОО и учители към бюро по труда. Екипът смята, че и други групи от обучаващи се могат да извлекат полза от инструментариума, като например:

- Гимназиални класове, където стана много популярно да се стимулират предприемаческия дух и умения като анализ на риска и толериране на риска;
- Продължаване на професионалното развитие, тъй като редица материали и дейности могат да бъдат вдъхновение за учителите да подготвят своите учебни сесии и да развиват собствените си умения. Освен това някои от модулите могат да се използват и в ежедневните процеси и практики на компаниите (напр. стажантски програми)
- В областта на ПОО в обучението за учители, които отговарят за менторството на стажантите, инструментариумът може да се използва за чудесен източник на методи и техники за развиване на техните меки умения и за запознаването им с бизнес основите и подобряването на тяхната проактивност и самоинициатива.

GET
VER

LEVEL5

ПРОВЕРКА НА НАПРЕДЪКА ВИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

ВЪВЕДЕНИЕ В МЕТОДОЛОГИЯТА НА LEVEL5 ЗА ДОКАЗВАНЕ НА РАЗВИВАНЕТО НА КОМПЕТЕНЦИИ

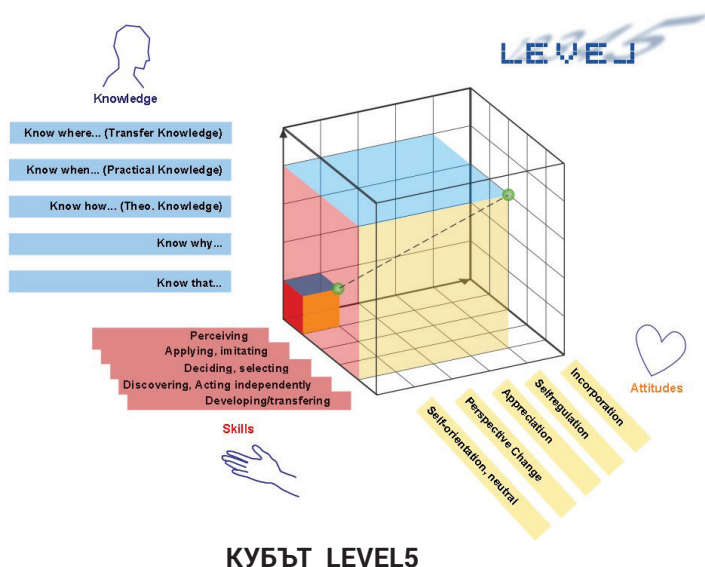
Ние се учим най-добре, когато никой не ни принуждава да го правим. Когато се научим, развиваме компетенциите си, т.е. нашите възможности и потенциал за справяне с предизвикателствата и решаване на конкретни задачи. Когато отговаряме на тези предизвикателства, ние растем – непрекъснато се развиваме и ставаме по-способни.

От епохата на Просвещението знаем от творбите на швейцарския педагог Песталоци, че ученето се случва с „главата, сърцето и ръката“.

През последните години невробиологичните изследвания (изследване на мозъка) отново

ясно показват, че некогнитивните измерения са от особена важност за ученето.

Методологията LEVEL5 се основава на тези представи. В триизмерен модел, т.нар. куб LEVEL5, развитието на знания, умения и нагласи е визуализирано на пет качествени нива за два момента от време – в началото на учебната дейност и в края ѝ. По този начин кубът визуализира развитието на компетенциите с един поглед. Нивата на компетенция се дефинират чрез т.нар. референтни системи, в които дадена компетенция е описана на 5 нива във всяко измерение на компетенция. Тези референтни системи са приспособими към различни целеви групи и учебни контексти и съществуват за многобройни, особено за социалните и лични и организационни компетенции. Това прави методологията LEVEL5 уникална.

ЗАЩО LEVEL5 ?

Доказването на развиването на компетенции може да послужи за различни цели, например да се документира в личното портфолио (напр. във връзка с автобиографията) или да се организира собственото учене (напр. професионално развитие) по смислен начин. Не на последно място, прилагането на методологията насърчава самоанализа и наблюдението върху собственото развитие и по този начин стимулира самия процес на учене.

С LEVEL5 също така могат да се разработят, планират и утвърдят учебни проекти извън официалните образователни институции или дори самостоятелно ръководени учебни дейности (например ученето в програмите за мобилност „Еразъм“, докато се изучава занаят).

Преди всичко LEVEL5 предлага уеб базирана система за управление и документация за учащите и за развитието на техните компетенции, където важни доказателства за обучението могат да бъдат персонализирани като PDF файлове, които могат да бъдат редактирани.

LEVEL5 **reveal**

Learner-Certificate
GEP Vet Training

Participant
Juan R. Marin, born 6/19/83

Informal learning project
GEP Vet Training

Start date
3/1/14

End date
7/31/14

Institution
Projekt Perseus

Location
Goettingen (Germany)

Description of the learning activity
Activities/tasks carried out during the intership were: 1) Initial analysis of documentation and legal framework; 2) Personal contact at different levels in order to create an international network; 3) Preparation and assistance to events; 4) Explore new funding possibilities and programs to apply for

Evaluated competence
Entrepreneurship

Assessment methods
Self-Assessment, Interview

Evaluator
Juan R. Marin, Julia Busche

Evaluation summary
I learned to put my theoretical knowledge from University into practice and which further aspects belong to it, that were not taught to me during my studies. I had the chance to grow into new fields of activity and became more self-conscious and motivated to include the entrepreneurial spirit into my work.

The validation was carried out in the framework of the GEP VET project funded with support of the European Commission.

GEP VET The LEVEL5® validation system is courtesy of the REVEAL Network for Learning, Validation and Capacity Building **Lifelong Learning**

LEVEL5 **reveal**

Learning outcome : Entrepreneurship

Competence profile at the beginning
Knowledge:3:
Knowing different entrepreneurial approaches, techniques and instruments to develop business and value.
To theoretically know how to act along an entrepreneurial concept.

Competence profile at the end
Knowledge:4:
Knowing from experience when to apply the right instrument from the portfolio of different entrepreneurial approaches and instruments
To know how and when to use certain entrepreneurial strategies

Skills:3:
To take part in entrepreneurial activities as they are offered by others.
To choose singular entrepreneurial tools from a known portfolio.

Skills:4:
Deliberately seeking entrepreneurial opportunities.
To search for and select the appropriate entrepreneurial techniques and instruments for your business.
To create and execute a entrepreneurial strategy for your business.

Attitudes:3:
To positively value entrepreneurship in general.
To find it important that entrepreneurship is valued by the (people in the) sector you are working or studying in.

Attitudes:5:
To have an incorporated reflex to entrepreneurship.
To internalise entrepreneurship as a fundamental personal attitude.

Learning outcome on the learning dimensions

Knowledge

5 Know where else... (Knowledge for Transfer)
4 Know when... Practical knowledge
3 Know how... Theoretical knowledge
2 Know why... (Distant understanding)
1 Know that...

Skills

5 Developing/Constructing
4 Discovering/acting independently
3 Deciding/learning
2 Applying, Initiating
1 Perceiving

Attitudes

5 Incorporation (Internalising)
4 Affective self-regulation (Confirmation)
3 Appreciation (Empathy)
2 Respective taking
1 Self orientation (Neutral)

At the beginning I knew a basis/theoretic knowledge about the creation of value within a company – adaptability, need to adapt new strategies, research about the market needs, etc. At

At the beginning I restricted myself to follow the procedures usually implemented by the project coordination. At the end I was able to explore new techniques or options that until

At the beginning I had a positive concept of entrepreneurship seen as something necessary to overcome the overall crisis situation. At the end I internalized entrepreneurial

The validation was carried out in the framework of the GEP VET project funded with support of the European Commission.

GEP VET The LEVEL5® validation system is courtesy of the REVEAL Network for Learning, Validation and Capacity Building **Lifelong Learning**

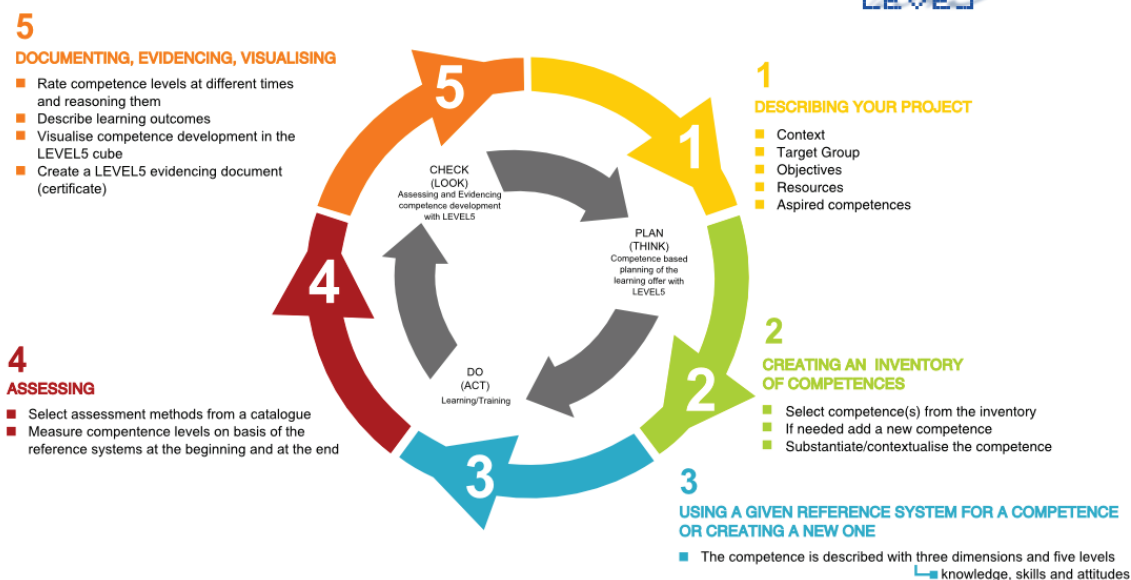
СЕРТИФИКАТ LEVEL5 НА УЧАЩ

ИЗПОЛЗВАНЕ НА LEVEL5

Подходът LEVEL5 се реализира в определена последователност, като се започне с описанието на учебната среда и се завърши с представянето на резултатите от обучението и визуализацията на развитието на компетенции на обучаемите.

Той се състои от следните стъпки:

1. Описание на учебната дейност и нейния контекст.
2. Избор на една или повече значими компетенции от набор от компетенции, напр. „работа в екип“, „ориентиране на клиентите“, „комуникация“ и др.
3. Запознаване с референтната система LEVEL5, която определя и описва избраните компетенции в три измерения и на пет последователни нива.
4. Оценка на развитието на компетенция. Тази оценка може да се извърши с различни методи според това, което е приложимо в отделния контекст, например с въпросници, с интервюта, чрез наблюдения или примерни упражнения. Разбира се, възможно е да се комбинират няколко метода. В този процес са събрани показатели, които доказват нивото на компетентност на отделните лица във всяко измерение спрямо дадената референтна система. Тази процедура се извършва два пъти – в началото на учебната дейност и в момента, определен за край.
5. Оценка, документиране и визуализиране. Накрая оценките и описанията на резултатите от ученето се прехвърлят в софтуера за генериране на куба LEVEL5 и доказателствата за обучението, за да се визуализира развитието на компетенции в дадената учебна среда.

GEP VET И LEVEL5

LEVEL5 е инструмент, който е специално разработен за оценяване и доказване на неформални процеси на учене, които са преобладаващи, когато става въпрос за лични, социални и организационни компетенции, като тези, които GEP VET има за цел да насърчава. Подходът на GEP VET не е само да подготвя и провежда обучителни модули, но и да види какви са постиженията и резултатите, които предлага обучението.

За тази цел LEVEL5 беше представен на участниците на националните обучения на GEP VET, и за да им се даде възможност да приложат този подход в собствената си работа, и за да имат конкретна представа за метода, като го прилагат сами. За да оценят собственото си развитие на компетенции след участието в обучението на GEP VET, обучителите могат да изберат от набор от компетенции и да приложат подготвените материали. От една страна, тези компетенции са свързани с основната тема на GEP VET, а именно Предприемачески умения, но също

така са и компетенции, свързани с влиянието на по-нататъшното обучение и компетенциите на обучителите за планиране и провеждане на обучения, напр. „Оценяване на нуждите и мотивацията на обучаемите“, „Внедряване на различни методи, стилове и техники за учение“, „Улесняване на (отворените) учебни процеси“, „Учение през целия живот“ и „Мотивиране/предоставяне на възможности на обучаемите“.

Обратната връзка от обучителите беше изключително положителна и те оцениха възможността не само да обмислят своя напредък, но и да получат документация за него.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ ЗА LEVEL5

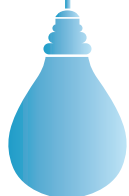
Ако Ви е интересно да научите повече за методологията LEVEL5 и за това как да я използвате за собствената си работа, посетете нашия уебсайт или се свържете с нас.

www.reveal-eu.org

tscholze@reveal-eu.org

OVERVIEW

БЪДЕЩЕТО

НА ИНСТРУМЕНТАРИУМА

БЕЗПЛАТНО:

Инструментариумът се състои от лесен за употреба аналитичен инструмент и богато хранилище с ресурси за обучение; и всички материали са и ще останат достъпни за Вас напълно безплатно!

ВРЪЗКИ:

Ще откриете материали за обучение по теми като вземане на решения, креативност и иновативност, интуитивна интелигентност, оценяване на бизнес идеи и много други! Вдъхновете се от идеите на десетки обучители от цяла Европа!

НАШАТА ПОМОЩ:

Ако сте любопитни да разбере къде и как можете да интегрирате обучителните модули по предприемачество във Вашите курсове за обучение, просто ни напишете няколко реда на o.mineva@catro.com

Семинарите за обучение на обучители са провеждани във всички партньорски страни по време на проекта, но дори и след края на проекта, екипът на GEP VET е на Ваше разположение, за да Ви ръководи в използването на инструментариума и материалите. Просто изпратете въпросите си на o.mineva@catro.com

ВАШИЯТ РЕД:

Разгледайте и се чувствайте свободни да се потопите в **Онлайн Инструментариума на GEP VET** на: www.toolbox.gepvet.eu

Дайте нов тласък на процеса си на обучение и развитие на предприемаческия потенциал на хората във Вашите организации!

Вие сте само на една бърза регистрация разстояние от уеб дома на обученията по предприемачество.

Проект № 2013-1-BG-LEO05-0876 August 2015

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява вижданията единствено на авторите и Комисията не носи отговорност за каквато и да било евентуална употреба на съдържащата се в нея информация.

АКО ВЪЗМОЖНОСТТА НЕ ПОЧУКА...

НАПРАВИ СИ ВРАТА!

Изработка: Brokkolli
www.brokkolli.com